

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel LII.

ZATURDAG den 22sten OCTOBER 1864.

N°. 42.

DE STORM-VOORSPELLINGEN. — Eene der uitstekendste geleerden van deze eeuw, François Arago, verwierp nog weinig tyds geleden, het denkbeeld van weerkundige voorkennis ten eenenmale. — Hy achtte het eene bepaalde ongerijmdheid te veronderstellen, dat het by den tegenwoordigen staat onzer kennis mogelijk zou zyn, een jaar, eene maand, eene week, ja, al ware 't ook slechts één dag vooruit, met eenige zekerheid aan te kondigen "welk weer het zal zyn." — "Nimmer", — zoo schreef hy — "nimmer, welke vorderingen de wetenschappen ook mogen maken, zullen de geleerden, die ter goeder trouw handelen en voor de eer van hunnen naam bezorgd zyn, zich vermeten het weder te voorspellen."

Arago zou heden ten dage wel verwonderd hebben gestaan, indien het hem had mogen gebeuren de wezenlyke en onwidersprekelyke zegespraken te zien, door de geleerde meteorologen behaald, die in Engeland en Frankryk de stormen gadeslaan. — De barometer en de elektrische telegraaf hebben den orkaan te onder gebracht. Even als de *trouwe Eckart*, volgens de Duitsche sage, in het *Schwarzwald* den helschen jagtstoet vooraf gaat en de verdwaalde kinderen waarschuwt om zich voor de komst der spoken te verbergen, gaat de telegraafbezending den storm vooraf, en raadt de schepelingen op hunne hoede te zyn. Wee dengenen, welke dien heilzamen raad versmaden!

Als men bedenkt, dat al de zee- en handelsvloten van den aardbol een geheel vertegenwoordigen van tweemaal honderd duizend kiel en meer dan een miljoen zeelieden, krygt men een denkbeeld van den omvang der verliezen, welke sedert eenige eeuwen door orkanen zyn te weeg gebracht, en van het onberekenbare voordeel, dat uit een volkomen geordend stelsel van telegrafisch toezigt op de zee zou voortvloeijen. Tien eeuwen lang hebben zich de zeevaardenden aan het blinde noodlot, dat hen trof, onderworpen. Zoo wordt door de Arabieren de bergleeuw als heer en meester erkend, en hem het regt toegestaan om ongestraft uit de kudde zyne prooi weg te voeren. Nog nooit, tot op onze dagen, was het den zeevaardenden in de gedachte geschoten, met de wapenen der wetenschap tegen de wisselingen van wind en weder te kampen. De eer der verlossing van die overheersching, welke eeuwen lang voor het mensdom zoo noodlottige gevolgen had, was voor onze eeuw weggelegd — die eeuw zoo vruchtbaar in ontdekkingen, welke de gedaante der wereld hebben veranderd.

De eerste geleerde, die op het denkbeeld gekomen is van eene soortgelijke onderneming als die, van welke wy hebben te spreken, is een secretaris der Admiraliteit van Groot-Brittannië, de heer Marsden. Zyne plannen leden schipbreuk, omdat by de uitvoering niet al die geestkracht werd aan den dag gelegd, die er toe vereischt wordt om eene verbetering ingang te doen vinden. Dertig jaren later — altoos in Engeland — vatte kapitein Blucher weder deze denkbeelden op; hy beproefde een middelpunt te vestigen van meteorologische dienst, ten einde daarvan party te trekken om de zeevaardenden te waarschuwen.

Deze nieuwe poging leverde wederom geen beslissende uitkomst op, tot op het tydstip dat het congres der Vereenigde Staten van Noord-Amerika het grootsche ontwerp vaststelde van eene internationale meteorologie. Terwyl het oude vasteland in het genot der weelde eener meer en meer verfynde beschaving indommelde, naderde de nieuwe wereld met groote schreden de verwezenlyking van een werk, dat by uitnemendheid in het belang van het mensdom zou zyn. Het congres te Washington besloot alle stukken en aanwyzingen te verzamelen, welke de vloot verschaffen kon, die uit alle oogpunten over en weder te bespreken en er party van te trekken om de eerste kaarten der winden en zeewegen te ontwerpen, die eenigermate aanspraak konden maken op

naauwkeurigheid. Bovendien werd eene wetenschappelyke expeditie, belast met het onderzoeken der streken van den Oceaan en met het verzamelen van waarnemingen, onder het bevel geplaatst van den luitenant Maury. — Vruchten van dezen togt waren de bekende windkaarten van Maury. Deze werd vervolgens tot directeur benoemd van het nationaal of zee-observatorium te Washington, het middelpunt, waar alle inkomende berigten van zeevaardenden moesten zamenloopen.

In 1852 werd de aandacht van het Amerikaanse publiek op het gemelde observatorium gevestigd tengevolge der schipbreuk van de stoomboot *San Francisco*. Dit vaartuig bracht troepen over van New York naar Californië; den derden dag na zyn vertrek bevond het zich in de golf van Mexico, toen een woedende orkaan, die de wateren van den golfstroom in de straat van Florida deed terugstuiven, alle schepen in groot gevaar bracht. — De masten der *San Francisco* werden omvergerukt, de machine door het indringen van het water buiten staat gesteld om dienst te doen, en het ongelukkige stoomschip dreef van dat oogenblik buiten koers, aan de woede der elementen prijs gegeven. In dezen benauwden staat werd het door twee vaartuigen opgemerkt, die naar New-York stevenden, en in die haven de treurige tyding bragten. Zonder een oogenblik tydverlies werden twee stoomjagten uitgerust om de *San Francisco* te hulp te komen. Ondertusschen was de directeur van het Washingtonsche observatorium, de luitenant Maury, bezig met het verzamelen van eene kaart, op welke hy in vry beperkte grenzen het punt wist te beschryven, waar men de schipbreukelingen moest aantreffen. Van deze zeer uitvoerige inlichtingen voorzien, vertrokken de stoomjagten, onder de bevelen en wenschen der beangstigde menigte.

Bykans alle dagbladen, die van dit voorval melding hebben gemaakt, hebben verzekerd, dat het aan de stoomjagten, die met de instructien van den heer Maury waren uitgezonden, gelukt was de bemanning der *San Francisco* te redden en in zegepraal naar New-York terug te brengen. Deze tooneelmatige ontkenning is slechts ter helfte juist. De schipbreukelingen werden werkelijk gered, maar door twee vaartuigen, die hen des nachts hadden in het oog gekregen, en hen des ochtends terug gevonden. De stoomjagten, die van New-York waren vertrokken, kwamen slechts aan om het trotsche stoomschip te zien zinken, onmiddellyk nadat de vierhonderd personen, die het inhield, aan boord der twee gemelde vaartuigen waren overgegaan. Dus was de zegepraal van den heer Maury niet volkomen. Om billyk te zyn, moeten wy er echter byvoegen, dat de plek waar de *San Francisco* in de golven verdween, juist overeenkwam met het punt, door den heer Maury aangewezen. Zyne twee boden zouden dus het doel hunner zending volkomen hebben bereikt, indien zy een uur vroeger van New-York waren vertrokken.

Het gerucht der redding van de *San Francisco* klonk de geheele wereld door en bracht het groote denkbeeld eener internationale meteorologie weder in herinnering. In 1853 werd een congres voor zeezaken te Brussel byeen geroepen. Het werkte krachtig mede om de praktische uitkomsten, welke uit de loods-kaarten (*cartes pilotes*) van den heer Maury voortvloeiden, algemeen bekend te maken. Deze uitkomsten bestonden hoofdzakelyk in de verbetering der zeewegen, die aanmerkelijk verkort werden door de wyze, waarop de heer Maury met de vaste winden, wier bestaan in verschillende streken van den Oceaan door hem toegegeven werd, zyn voordeel wist te doen. Het congres schreef den vorm voor van een *log-book*, dat door alle zeevaarders moest worden aangenomen, en stelde een reeks van andere maatregelen voor, die geschikt waren om den vooruitgang der meteorologie in het belang van den zeehandel te bevorderen.

Ongelukkigerwyze betoonden zich de regeringen, die zich op het Brusselsche congres hadden laten vertegenwoordigen, zeer laauw in het uitvoeren der voorgestelde plannen. — De Vereenigde Staten bleven hun programma getrouw; hun voorbeeld werd alleen door Engeland, en dat nog maar ten deele, gevolgd. — Het Engelsche Parlement stond geldsommen toe voor de regeling der meteorologische dienst op uitgebreider schaal, en de *Board of Trade* (Kamer van Koophandel) werd met de uitvoering der noodige maatregelen belast. Met verstandig doorzicht riep dit bestuursligchaam de voorlichting der geleerden van alle landen in, om het by de vorming van een onafzienbaar meteorologisch net te hulp te komen.

Frankryk mag zich de eer toeigenen van het eerst het denkbeeld te hebben geopperd om de elektrische telegraaf tot de aankondiging van stormen langs uitgestrekte kuststreken aan te wenden. Toen de directeur van het Fransch observatorium, de heer Le Verrier, in 1855 den keizer het plan voorlegde tot oprigting eener meteorologische dienst, waardoor met behulp van de telegraaf naauwkeurige opgaven van de weersgesteldheid in een groot aantal steden van het binnenland en op de kusten, te Parys als in een middelpunt zouden zamenloopen, werd het denkbeeld geopperd om zich tot aankondiging van stormen en orkanen te bedienen van de elektrische telegraaf, en werden tevens uitvoerig de maatregelen voorgesteld, die men moest nemen om dat te verwezenlyken.

Een orkaan, hoe geweldig ook, gaat met geen grootere snelheid voort, dan van tien tot twaalf mylen in het uur; bygevolg geeft de elektrische telegraaf met hare snelheid, die den afstand bykans verdwynen doet, het middel aan de hand om de schepen, die in de havens ten anker liggen, lang vooruit voor het gevaar te waarschuwen.

Het gedeelte der regeling van de meteorologische dienst door middel van de telegraaf, dat de zeehavens betreft, werd niet onmiddellyk in Frankryk verwezenlykt, tengevolge van omstandigheden, die het ons niet toekomt te onderzoeken. De meteorologische dienst voor de meer binnenslands gelegen oorden werd alleen tot stand gebracht, en van 1856 aan maakte het *Bulletin de l'Observatoire* geregeld de temperatuur, den staat der lucht enz. in een groot aantal steden van het binnenland, bekend. — Het Europeesch telegraafnet vergunde echter, in het *Bulletin de l'Observatoire*, den loop der orkanen aan te kondigen en te volgen; en de beruchte storm op de Zwarte Zee, die in 1856 tydens den oorlog in de Krim, voor de verbondene vloot zoo noodlottig was, werd met bewonderenswaardige naauwkeurigheid nagegaan, en zyn verdere loop langs de Fransche kusten aangekondigd door het keizerlyk observatorium, zooals uit de Verslagen van de Academie van Wetenschappen (*Comptes rendus de l'Académie des sciences*) gemakkelijk is te zien.

Ondertusschen — wy herhalen het — werd de meteorologische dienst voor de scheepvaart en zee-kusten, ofschoon aan het Observatorium te Parys alles gereed was om haar tot stand te brengen, op dat tydstip in Frankryk nog niet geregeld. Eerst in de byeenkomst der Britsche Maatschappy tot bevordering der wetenschappen, welke in 1859 te Aberdeen plaats vond, werd dit onderwerp ernstig en in het openbaar ter sprake gebracht.

De commissie van de afdeeling: Natuurkunde, stelde met nadruk het belang voor van eene gemeenschap door middel van de telegraaf tusschen zeehavens van Groot-Brittannië en Ierland, die op betrekkelek korten afstand van elkander gelegen zyn, met het doel om haar de orkanen of stormen, waarmede zy bedreigd werden, vooruit aan te kondigen. Deze gemeenschap moest vooral van hoog belang worden geacht op de noordoostelyke kusten van Schotland, omdat de visschersbooten, van het opkomen van een storm in het zuiden ver-

wittigd, den tyd zouden hebben eene veilige schuilplaats on te zoeken.

Het plan om door middel van de telegraaf, van de orkanen kennis te geven, werd op nieuw te berde gebragt in eene byeenkomst der Britsche Maatschappij, onder voorzitting van Prins Albert, en de uitvoering er van opzettelyk aan de Kamer van Koophandel opgedragen, met den uitstekenden meteoroloog, den admiraal Fitzroy, aan het hoofd. Men begreep dat het hier aanzienlyke en dringende belangen gold, en de varige wenschen van het Engelsche publiek spoorden de personen aan, die met de regeling der nieuwe telegraafdienst waren belast, welke voorzeker minder duur zou te staan komen, dan het verongelukken der schepen.

Het duurde werkelyk ook niet lang, of de dienst werd voor goed ingevoerd en begon met goed gevolg te werken. Er werden waarschuwingstelegraafseinen vastgesteld voor de vaartuigen, die in de straat van Calais en in die van St. George aan het gevaar zyn blootgesteld van plotseling door storm te worden overvallen. De telegraaf begon aan de schepen in de havens door seinen de rukwinden bekend te maken, die met zekere suetheid van verplaatsing langs de kusten trekken, alsmede de kenteekens, volgens den barometer, van een onweder, dat dreigt op te komen.

De seinen van voorzorg, door den Admiraal Fitzroy vastgesteld, zyn uiterst eenvoudige. Een kegel, met de spits naar de lucht gekeerd, wyst de aanuadering aan van den noordewind, en deze is voor Engeland de gevaarlijkste. De waarschuwend kegel met de spits naar beneden gekeerd, kondigt de komst van den zuidewind. Een cylinder geeft te kennen, dat een draai of wervelwind gereed staat om op het bedreigde punt neder te storten. Des nachts wordt de kegel door drie en de cylinder door vier lantarens vervangen, welke aan yzeren roeden ophangen, in dier voege dat daardoor in het eerste geval een driehoek, in het tweede, als het er op aan komt, aan den cylinder te herinneren, een vierkant wordt zamengesteld. Deze seinen worden aan den seinpaal opgeheschen; zy zyn in de verte zichtbaar en de vaartuigen, die ze in het oog krypen, kunnen alsdan de noodige maatregelen nemen, naar de kust terugkeeren, of zeil minderen, en den wind ontvlugten.

Oude varengasten, die meer vertrouwen stelden in de oude sleur, dan in de voorschriften der geleerden, wilden eenen tyd lang van deze nieuwigheid niets weten. Eens werd te New Castle eene waarschuwing ontvangen voor een dreigenden wervelwind, die uit het zuiden kwam opzetten. De seinen van voorzorg werden gebeschen, terwyl de lucht nog volkomen helder was. Maar niets in den dampkring scheen de sombere voorspellingen van den admiraal Fitzroy te bevestigen; daarom dreeven de visschers ook met zyne alarmseinen den spot. Geen hunner aarzelde zee te kiezen en het ruime oop te houden. Des anderen daags was de kust met wrakken en overblyfselen van schipbreuken bedekt, en vele huisgezinnen beschreiden de rampzalige onvoorzigtigheid der zeelieden, die de heilsame waarschuwing hadden versmaad. (*)

Sedert dien dag heeft niemand meer het gezag van den doorluchtigen Admiraal, die voor de Britsche kusten waakt, in twyfel getrokken. De telegraafposten van Ierland verwittigen geregeld de schepen, die zich in de straat St. George bevinden, van de onweders, die uit den Oceaan opkomen; de posten van Schotland kondigen hun de rukwinden aan, die uit het noordoosten opkomen; eindelyk worden de kusten der straat van Calais gewaarschuwd voor alle gevaar, dat van het noorden komt.

Zoodanig is het geheel der meteorologische inrigting, die sedert eenige jaren in Engeland dienst doet.

(Wordt vervolgd.)

(*) Ook op de Nederlandsche kusten worden thans soortgelyke sein-toestellen opgerigt.

KOLONIALE SECRETARY.

Curacao den 21 October 1864.

NAMENS den Heer Gouverneur wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 29 dezer, als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 18½ oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pene als by de Publicatie van den 16 Maart 1864 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

NA verloop van acht dagen van heden af te rekenen, zullen de brieven, welke langer dan zes maanden ten postkantore liggen en geene voorwerpen van waarde bevatten, in overeenstemming met de bepaling van art. 21 der Publicatie dd. 23/24 November 1858 (P. B. N° 14), regerende de aangelegenheden der brievenpostery op Curacao, vernietigd worden.

Curacao den 19 October 1864.

De Commiss belast met de Post-directie,
J. F. QUAST Pz.

HET vertrek der Pakket is bepaald op morgen, Zaterdag, den 22 dezer; de brievenzakken voor Europa en St. Thomas zullen op dien dag des namiddags om 2 ure gesloten worden.

Curacao den 21 October 1864.

De Commiss belast met de Post-directie,
J. F. QUAST Pz.

TER verzending naar Suriname per Z. M. Stoomschip AMSTEL, wordt ter Postery alhier een brievenzak opgemaakt, welke op Donderdag, den 27 dezer, des namiddags om een ure, zal gesloten worden.

Curacao den 21 October 1864.

De Commiss belast met de Post-directie,
J. F. QUAST Pz.

Lyst van de ter Postery liggende brieven, aangebragt in de laatste acht dagen.

José Gomez Casseres.	Paula Raz d Pensó.
Wm. Henriquez.	E. P. Suarez.
Jacobo J. Mendez.	

Curacao den 21 October 1864.

De Commiss belast met de Post-directie,
J. F. QUAST Pz.

KENNISGEVING.

DE ondergeteekende biedt aan zich te belasten met den verkoop op publieke veiling, van alle beschadigde provisies en koopmanschappen, welke alhier van de Vereenigde Staten of van andere havens in Amerika worden aangebragt, waarvoor 2½ percent voor commissie en waarborg door hem zal berekend worden. Voor verdere informatien gelieve men zich te vervoegen in zyn nieuw pakhuis op de Prinsen Straat.

Curacao den 19 October 1864.

S. E. L. MADURO.

AVISO.

EL que suscribe ofrece encargarse de la venta en pública subasta de toda clase de provisiones, mercancías i efectos averiados en buques procedentes de los Estados Unidos ó de cualquier otro puerto de la América, mediante un dos i medio por ciento por su comisión i garantía. Por mas informes ocúrrase á su nuevo almacén, Calle Prinsen Straat.

Curacao 19 Octubre de 1864.

S. E. L. MADURO.

NOTICE.

THE undersigned offers his services to take charge of and sell at public auction all damaged provisions and merchandizes arrived at this port from the U. S. or any other port in America, charging 2½ % for his commission and guarantee. For further informations please call at his new store in Prinsen Straat.

Curacao 19th October 1864.

S. E. L. MADURO.

TE KOOP,

HET HUIS No. 110, gelegen aan de Overzyde, achter het Huis van Wacao. Te bevragen by

MARIA GYSBERTHA SCHOTBORGH.

Curacao den 21 October 1864.

Dienstbeurten by de Spaarbank.

Zaterdag den 22 October 1864.

Bestuurder de Heer N. Anslyn.

Commissarissen de Heeren C. H. Jonckheer en J. Kraanwinkel.

TE KOOP

ter dezer Drukkery,
SHEMAN ISRAEL

folleto dedicado á los intereses del culto hébreo.
N°. 8.

CURACAO.

Vaartuigen in- en uitgeklaard in de laatste acht dagen.

INGEKLAARD.—October.

14 oldenb. brik Hertha, Johannsen, Hamburg via Grimsby.

15 eng. schr. Augusta, Simmons, Vela de Coro. ned. „ Iberia, Montanus, Vela de Coro.

17 „ bark Minerva, Gomez, Aruba.

ven. schr. Providencia, Rodriguez, Pto. Cab.

„ „ Sta. Rosa, Merens, Bonaire.

ned. „ Nueva Clara, Hueck, Maracaibo.

„ bark Nicasia, Frances, Bonaire.

ven. „ Susinet, Lastra, Ocumare.

ned. schr. Lucie, Gravenhorst, Aruba.

ven. bark Narciso, Arena, Pto. Cabello.

„ schr. Bella Avelina, Wefer, Adicora.

„ bark Mathilde, Machado, Ocumare.

18 ned. schr. Telegrafo, Ernst, Maracaibo.

„ „ Miss, Otamendi, Maracaibo.

„ bark Joven Claudia, Seferina, Margaritha.

„ schr. Adelaida, van Grieken, Bonaire.

ven. „ Ana Antonia, Ardian, Zee.

ned. „ Midas, van Grieken, Margaritha.

19 „ „ La India, Martyn, Goajira.

„ bark Elvira, Thodé, Bonaire.

20 „ schr. Brillante, Profeet, Bonaire.

eng. „ Express, Simmons, Jamaica.

ned. boot Mary, Hart, Bonaire.

21 eng. stoomb. Barbadian, Watson, Carthage.

UITGEKLAARD.—October.

16 eng. schr. Augusta, Simmons.

ven. bark Madame de Stael, Lingstuyt.

17 „ schr. Coqueta, Kock.

18 „ „ Emilia, Arevalo.

ned. „ Filantropo, van Coevenhoven.

„ bark Minerva, Gomez.

19 „ schr. Midas, van Grieken.

20 „ „ Lucie, Gravenhorst.

„ „ Telegrafo, Ernst.

ven. „ Providencia, Rodriguez.

„ „ Sta. Rosa, Merens.

„ bark Mathilde, Machado.

ned. schr. Anita, Monsanto.

21 ven. bark Narcisa, Arena.

ned. schr. Nueva Clara, Hueck.

De ringvormige Zon-Eclips op Zondag, den 30 October, zal te Curacao zichtbaar zyn:

Begin 7 ure 55 m. 's morgens.

Midden 10 ure 59 m. „

Einde 1 ure 54 m. 's namiddags.

AANGEKOMEN: Gisteren morgen, van Cartagena, het Stoomschip van de "West India & Pacific Steamship Company" BARBADIAN, kapitein WATSON.

Naar wy vernemen waren te Cartagena berigten van de Vereenigde Staten van Amerika ontvangen tot de dagteekening van den 3 dezer. Betreffende de krygsverrigtingen van het leger van Genl. Grant, verhaalt men dat dit leger tot op vyf mylen van Richmond genaderd is en dat de legerberigten voor het gouvernement gunstig zyn; dit blykt ook uit de omstandigheid, dat de prys van het goud aanmerkelyk gedaald is en wel volgens eene prys-courant van den 3 October tot 180.

DE STAD MOBILE. Op deze stad heeft op dit oogenblik een ieder, die zich met de Amerikaansche gebeurtenissen bezig houdt, het oog gevestigd; deze plaats verdient zoowel wegens hare belangrykheid als hoofdstad van den staat Alabama, als om hare ligging die algemeene belangstelling.

In 1702, dus zeventien jaren voor de stichting van New-Orleans, vertrok de Franschman Bieuville van het eiland Dauphin, stevende eene binnenslands gelegene baai op en bouwde het fort Saint Louis op de plaats waar de Hondsrievier zich met den Mississippi vereenigt. Maar daar de hooge vloedende de woningen om het fort gebouwd dikwyls overstroomden, besloot Bieuville in 1711 hooger op te stevenen, tot aan het noordelyke uiteinde der baai, aan de monding der rivier Mobile. Daar bouwde hy eerst van hout en later van steen

eene nieuwe versterking, aan welke hy den naam gaf van fort Condé; onder zyne bescherming werden daar woningen opgericht, die den grondslag der tegenwoordige stad uitmaakten en waaraan de Fransche kolonisten den naam gaven van la Mobile.

By het verdrag van Parys van 1763 verloor Frankryk deze bezitting, die daarna in handen kwam van de Engelsen, vervolgens van de Spanjaarden en ten slotte van de Amerikanen, tydens wier heerschappy Mobile de voornaamste stad van den staat Alabama werd, wiens staatkundige hoofdstad Montgomery is. Niettegenstaande deze veranderingen heeft de Fransche aanwezigheid in die streken sporen nagelaten, zoowel aan de oevers der rivier Mobile als aan die van den Mississippi. De geografische namen van het eiland Dauphin, Petit-Bois, Bon-Secours, Mâcon, Montgomery strekken daarvan ten bewyze, even als het gebruik der Fransche taal door vele bewoners van Alabama, die regstreeks van Franschen afstammen.

Mobile won in belangrijkheid naarmate de katoenhandel meer uitbreiding verkreeg; na New-Orleans was Mobile de voornaamste haven van uitvoer van katoen voor de Vereenigde Staten; van 1840 tot 1849 werden van daar vier miljoen balen verscheept. De verandering had plaats door middel van platboden vaartuigen, want diepgaande schepen kunnen niet tot aan het begin der baai komen en evenmin in de haven of grachten van Mobile zelve eene plaats innemen. De ondiepte van het vaarwater is ook de groote hinderpaal, welke de vloot der Noordelyke Staten onder bevel van den schout-by-nacht Farragut zal onder vinden, wanneer zy het mocht willen ondernemen de eerste stad van Alabama aan te vallen.

In 1845 telde Mobile slechts 12,000 inwoners; in 1850 waren er reeds 20,000 en dit cyfer steeg tien jaren later, dus in 1860, tot 30,000. Deze snelle toename der bevolking, welke men slechts zelden in de steden van Z. Amerika ziet plaats hebben; wordt niet alleen verklaard door de uitbreiding van den katoenhandel te Mobile, maar ook door de maatregelen, welke men genomen had, om den openbaren gezondheidstoestand aldaar te verbeteren. Voeger stond die stad in dit opzigt in een kwaden reuk. De gele koorts en andere besmettelijke ziekten rigten in de voormalige Fransche kolonie meer dan eens droevige verwoestingen aan. Sedert 1845 heeft men de omstreken van Mobile, vooral naar den kant van het Noorden gezond gemaakt; de suikerplantages, die altyd in meerdere of mindere mate schadelijke uitwasemingen voortbrengen, zyn in die rigting door katoenplantages vervangen, welke voor de gezondheid van den mensch niet nadeelig zyn.

De schout-by-nacht Farragut is een dier oude zotrobben van Connecticut, zoals Nieuw-Engeland er altyd bezit of in dagen van gevaar te voorschyn roept. Reeds heeft Farragut zich van Nieuw-Orleans meester gemaakt en meer dan Grant tot de inneming van Vicksburg bygedragen. Den 5 Aug. heeft hy zich stoutmoedig gewaagd in het nauwe kanaal, dat door het kruisvuur der forten Morgan en Gaines bestreken wordt. Een zyner Monitors is gezonken, maar met het overige deel zyner vloot is hy voorwaarts gestevend; de vloot der Zuidelyken heeft hy verslagen en den vyandelyken admiraal gevangen genomen. Kort ten tyd daarna viel hem, naar men zegt, ten gevolge van het verraad van den kommandant, het fort Gaines in handen en waarachynlyk zal Farragut thans trachten zich by verrassing van het fort Morgan meester te maken, dat veel meer te vrezen is. (*) In geval dit plan slaagt, zou het den Noordelyken gelukt zyn den nog zoo belangryken en uitgebreiden handel van het Zuiden te snuiken, welke thans nog, niettegenstaande de blokkade, tusschen Mobile en de Antillische eilanden of Europa gedreven wordt.

Maar hoe stoutmoedig Farragut, dien zyne landgenooten den ouden Salamander noemen, ook moge zyn, hy zal het toch niet wagen alleen de 45 mylen der baai van Mobile, door een smal, oudiep en goed verdedigd kanaal, op te stevenen. Bovendien weet de Noordelyke scheepsgezagvoerder zeer goed, dat zyne vaartuigen, wegens hunner diepgang, Mobile nooit van zoo naby zullen kunnen naderen, om het te beschieten.

Zoo b. v. heeft het zand by de monding der Hondsrivier zich zoodanig opgehoopt, dat het daar ter plaatse zeer smalle kanaal slechts acht voet water heeft. Ter naauwernood kunnen eenige vaartuigen, die gewoonlyk den Mississippi bevaren en welke door Farragut in kanonneerbooten herschapen zyn, met hun materieel bezwaard, dit kanaal 15 mylen opwaarts stevenen.

Reeds had men gemeld, dat de Oude Sala-

(*) Gelyk men weet, is fort Morgan, volgens later berichten, veroverd geworden.

mander Mobile had ingenomen. Dit bericht kwam ons zeer verdacht voor, daar het afkomstig was van deserteurs der Zuidelyke troepen, die het aan generaal Butler in Virginia hadden medegedeeld, waarop deze zich gehaast had het zoo maar ter goeder trouw ter kennis te brengen van den minister van oorlog te Washington. Later is het dan ook gebleken te zyn onjuist.

Indien Mobile genomen wordt, zoo kan dit niet anders plaats hebben dan dat Farragut, meester van de forten Gaines, Powell en van het eiland Dauphin, de stad van den kant van Pascagoula aanvalt en er zich by verrassing met zyne landingstroepen meester van maakt. — *Alg. Hbl.*

FRANSCH BRIEFVEN. — Parys, 2 Sept. — De Koning van Spanje is vertrokken en — niet tegenstaande hy de onvoorzigtigheid beging zich aan den Spaanschen Noorder-Spoorweg toe te vertrouwen — in goeden welstand te Madrid aangekomen; de lampions in Versailles zyn weggeborgen; de revue behoort tot de geschiedenis en van de geheele vertooning à la Louis XIV, en van het geheele schouwspel à la Napoleon I is niets overgebleven dan... eene hevige rheumatische pijn in het linksche der keizerlyke beenen.

Hebt gy, geachte lezer, wel eens nagedacht over het houden van wapenschouwingen ter eere van tegenwoordige of toekomstige souvereinen? Zoodra zulk een gekroond hoofd aankomt, worden de infanterie-regementen in slagorde geschaard; de ruitery defileert in galop en de kanonnen vlieën in den draf voorby; de trom wordt geroerd en trompetgeschal doet zich hooren. Wat beduidt dat nu eigenlijk? Is het omdat de vreemde Heer nog nooit een schako gezien of een kanon bewonderd heeft? Dat is de eigenlyke reden niet; al is eene dergelyke wapenschouwing niet minder vervelend dan een artikel in den *Constitutionnel*, zy is even leerryk en heilzaam als eene "Waar-schuwing"; zy wil zeggen: "Broertje, van daar zyn wy de beste vrienden der wereld en hebben niets beter te doen dan elkander honig om den mond te smeren; maar zie nu deze keizers eens aan, die u en uwe niets beteekenende soldaten met haar en huld opeten, en — neem u in acht!" Enfin! de decorationen en verderen tooneelmatten toestel van den grooten Koning zyn, in gezelschap van Psyché, weder in de magazynen geborgen; de soldaten zyn regementswyze in hunne kazernen terug getrokken tot aan de volgende parade, en de kronykschryver waagt het na verloop van acht dagen ter naauwernood meer, van al de pracht en de heerlijkheid te spreken, die reeds tot de geschiedenis behooren en waarvan niets overblyft dan de onbetaalde rekeningen op de civiele lyst des Keizers. Ik spreek er dus slechts *post festum* van, in weinige *paroles bien senties* eene korte necrologie van het toilet Harer Majesteit te leveren, hetwelk een roemvollen dood vond, toen de Keizerin aan den arm des Konings, zich tydens het vuurwerk werd afgestoken, onder de menigte waagde.

Hare Majesteit droeg gedurende den dag een laag uitgesneden kleed van witte en rose zyde, met volants van eene handbreedte, en daarover een tweeden opgenomen rok van doorschynende witte Alpaga; des avonds was H. M. gekleed in een japon van witte tulle met festons van theerozen gearneerd en daarover een mantel van rood cachemir, ryk met goud gestikt. De Keizerin keerde, het prachtige kleed aan flarden, maar trotsch en gelukkig over deze feitelyke bewyzen der gehechtheid harer onderdanen, naar het kasteel terug.

Wat zal men daarvan zeggen: de liefde van het volk is te sterk voor tulle en kanten en de geheime dienaren van den Heiligen Herman- da hebben geen verstand van toiletten. Wanneer de bewaking daarvan b. v. aan den nationale-garde ware opgedragen geworden, die...

— Welke nationale garde?

— Pardon! Ik vergat dat die geschiedenis u niet bekend is; maar des te beter, dan zal ik u haar verhalen.

By gelegenheid van het laatste bal door den prefect der Seine gegeven, — die in het voorbygaan gezegd, zich niet weinig beleedigd gevoeld daarover dat de koning van Spanje goedgevond 25,000 fcs. ten behoeve der armen van Parys aan den minister van binnenland-sche zaken en niet aan hem, prefect ter hand te stellen, — by gelegenheid van het laatste bal op het stadhuis nu, had men aan een der ingangen een nationale garde geplaatst, na hem bevel gegeven te hebben slechts die personen toe te laten, die van een toegangsbewys voorzien en goed gekleed waren.

De eerste die zich met de toegangskaart in de hand tot den schildwacht wendde om door gelaten te worden, werd door den burger soldaat met onmiskenbare blyken van ontvre-denheid van top tot teen gemonsterd: "Het bewys, zegt hy eindelyk, is in orde, maar de kleeding, ... daaraan hapert het."

Woedend rukt de heer zyn paletot open en wylt op zyn wit vest en witten das. — Vergeefs: "Maak geen spektakel, zegt de nationale garde met al de lompheid waardoor de burger in uniform zich kenmerkt, marsch, spoedig daarin, in myn schilderhuis."

N° 2 presenteert zich en rykt zyne kaart over. "Eene kaart, eene kaart, een ieder kan eene kaart hebben, dat betoekent niets; het spyt my, maar ook gy kunt, zoo als gy gekleed zyt, niet binnentreden."

En niettegenstaande de heer sneeuwwit linnengoed draagt en prachtig glimmende laarzen, moet hy N° 1 in het schilderhuis volgen.

Geen beter lot treft N° 3; maar nu begint men te schreeuwen, te razen, te dringen en regt te eischen, tot dat eindelyk de kommandant van de wacht toesnelt, de genoodigden van den Heer prefect bevrydt en tot den burgerkrygsman eenige woorden van diep gevoelde verontwaardiging toevoegt.

"Kapitein, daar begrypt gy niets van, antwoordt de militair, en met al het respect dat ik u schuldig ben, veroorloof ik my aan te merken, dat ik wat kleeding betreft, beter op de hoogte ben dan gy; want ik ben kleedermaker en wat het *fatsen* betreft, daaromtrent raadpleeg ik slechts met myn geweten" .... — *Alg. Hbl.*

— Onlangs is gemeld, dat er tusschen Frankryk en Cochinchina een definitief vrede-tractaat en een handelsverdrag is gesloten, waarbij aan eerstgemelde het protectoraat over zes provincien van het Annamitische ryk wordt toegekend, ongerekend de voordeelen, die het erlangt by het handelsverdrag. Dat beschermheerschap heeft Frankryk echter alleen bekomen door den afstand van de onlangs op het Annamitische ryk veroverde bezittingen. Geruimen tyd heeft men in twyfel verkeerdt of de Fransche regering die bezittingen al dan niet wilde behouden. Naar het schynt waren de inzigten van 's Keizers omgeving hierover verdeeld. Volgens sommigen moet men ze behouden als het middel, om aan Frankryk een groot overwigt in het verre Oosten te verzekeren; anderen waren van meening, dat die bezittingen slechts een lastpost waren, welke groote uitgaven eischten en bovendien op den duur niet te houden zouden zyn. Toen het nu tot een besluit moest komen, hield laatstgenoemde meening de bovenhand en kreeg de Fransche consul in Annam, de Heer Aubaret, voor zyn vertrek uit Frankryk bevel om een tractaat met den Keizer Tuduc te sluiten, waarbij deze, tegen erkenning van Frankryks protectoraat over zes provincien, weder in het bezit van het laatst verloren grondgebied werd gesteld. De Fransche regering kreeg echter weldra berouw over dit besluit en zond den consul instructien na in geheel anderen geest. Deze instructien kwamen evenwel te laat, want toen de consul ze ontving, waren de tractaten reeds gesloten, waarbij buitendien aan Frankryk eene schadevergoeding voor de oorlogskosten van 100 miljoen wordt toegekend. Mitsdien zal het de vraag zyn, of het Fransche gouvernement die tractaten zal ratificeren. De *Moniteur* heeft hunne sluiting aangekondigd op eene wyze, die doet denken dat de ratificatie wel volgen zal. Maar zy, die tegen den afstand van bedoelde bezittingen zyn, zullen niet nalaten hunnen invloed by den Keizer ter gunste hunner zienswyze aan te wenden.

— Prins Frederik Karel van Pruisen laat al de bezitters van het eereteken der 1ste klasse groepagewyze fotografiëren, om een blyvend aandenken uit den geëindigden roemryken veldtocht te bezitten.

— De kosten van het politiewezen gedurende het jaar 1863 bedroegen voor Engeland en Wallis £ 780,112. Gemiddeld gerekend was dit voor de bevolking 1 sh. 8 p. per hoofd.

— Uit Bern wordt onder dagteekening van 22 Aug. gemeld, dat gedurende de afgelopen week niet minder dan acht reizigers den Mont Blanc hebben beklommen. Onder de personen, die de Grands Mulets hebben bezocht, telt men drie jonge dames, dochters van den vermaarden brouwer Perkins te Londen.

Uit de Landbouw Courant.

Een Vlaamsch oordeel over den Engelschen landbouw.—De Heer Ed. van Biesbronek, Secretaris der Landbouw-Maatschappij te Yperen, zegt het een en ander in zijn Verslag aan die maatschappij over zijn verblijf in Engeland, tydens de tentoonstelling aldaar in 1862; het is opgenomen in verscheidene nummers van *Boekje der Vlaamsche landbouwers*. Hy zegt o. a., dat hy in het Graafschap Surrey zeer schoone boerderijen zag, en fraaie vruchten, tarwe, rogge, haver en boonen. Hy was verbaasd over den uitslag van dat verblijf. Het gewone beschoot eener boerderij in Vlaanderen, zegt hy, is ver beneden de hoeveelheid, die men in genoemd graafschap verkrijgt. Hy zegt, dat naar zyne meening de Engelsche landbouwers by de graanteelt veel redematiger handelen, dan de Vlaamsche; al de granen der Engelschen zijn geplant met een zaaiwerkkring in ryen van een behoorlyken afstand; dat geeft het voordeel, zegt hy, dat de gewassen nooit te dik of te dun staan, dat de lucht en de zonnestralen tot aan den voet der planten kunnen dringen en den stam eene vastheid en stevigheid geven, die hem tegen vallen beveiligen. Het wieden en vernietigen van onkruid is veel gemakkelijker en men spaart ten minste $\frac{1}{4}$ en mogelijk $\frac{1}{2}$ van de hoeveelheid zaaigraan, die men noodig heeft als men uit de hand zaait. De Engelschen veranderen zeer dikwyls van zaaigraan en doen het van ver afgelegene streken overkopen; die maatregel heeft voordeelen, die in het oog loopen. Ook gebruiken de Engelschen meststoffen, die vooral de bestanddeelen bevatten, die de planten tot haar voedsel behoeven; voor de granen zoeken zy stoffen, die phosphorzure zouten bevatten, welke tot een goeden groei van het eigenlyke graan volstrekt noodzakelyk zijn; zy vinden die in de fyn gemaakte beenderen en andere meststoffen, die volgens scheikundige voorschriften zamengesteld zijn. *Het gebruik van guano is in de goede landen voor de graanteelt by hen volstrekt verboden.* Indien de uitslag hunne pogingen bekroont, is het te wyten aan hunnen geest van onderzoek en beproefing, naar de aanwyzingen der landbouw-wetenschap.

Mestkracht verliezen en mestkracht versnipperen.

Mestkracht verliezen en mestkracht versnipperen zijn twee zaken in den landbouw, die naauw met elkander in verband staan. Indien de mest voor één bunder op twee wordt gebragt, halen wy ons veel werk op den hals en krygen wy maar ten halve ontwikkelde planten; en oogsten dien ten gevolge maar halve oogsten. Die half ontwikkelde planten doen ook maar halve functiën, trekken ook maar het halve voedsel uit de lucht, bedekken ook maar ten deele den grond, zoodat weer van beduidende invloed, hetzy sterke koude of hitte, den grond verarmt. Mest verliezen, op zich zelve beschouwt, vindt maar al te dikwyls plaats, wanneer wy hetzy by gedeeltelyken of vollen weidegang onzer runderen de vaste uitwerpselen van deze op het land niet verzamelen, dezelve niet met water of aarde of ook in den potstal met allerlei hulpstoffen vermengen. Die uitwerpselen zijn toch maar ten halve nuttig voor al zoodanige weiden, alwaar eene taaije vezelachtige digte zode den grond verhindert den mest op te nemen.

Chineesch gras. Onlangs werden mededeelingen gedaan aangaande proefnemingen met chineesch gras, tot vervanging van katoen. Het blykt dat deze grassoort, op eene byzondere manier bewerkt, opgewerkt kan worden met egyptische katoen, en wel in gelyke verhouding van elke stof. By het spinnen leverde het evenmin moeilijkheden op als by het weven met de machines, bestemd tot verwerking alleen van katoen. Men meent derhalve, dat het chineesch gras voor een goed deel katoen kan vervangen by het fabriceren van kalikots, zakdoeken en andere katoenen goederen; terwijl het bovendien zeer byzondere eigenschappen bevat. Wat den prys aangaat, schynt dit artikel 30 per cent minder te kosten dan de katoensoorten.

Boschen in Amerika en Europa vergeleken.—In *Cosmos* wordt gezegd, dat de uitgestrektheid der met bosch bedekte oppervlakten, met die der totale oppervlakte vergeleken, is 48,4 per cent in de Vereenigde Staten en in Canada; 26,25 in Europa; 36 in Rusland; 30,6 in Oostenryk; 21,8 in Pruissen; 16 in Frankryk; in deze cyfers is het hakhout om te branden niet begrepen. De vergelyking is ten gunste van Amerika, maar men bedenke hierby, dat de gouvernementen in Europa, door ondervinding voorzigtiger geworden, aanmerkelyke oppervlakten bepoten, terwijl het ombouwen van boschen in de Vereenigde Staten en in Canada op steeds toenemende schaal voortgaat; men heeft berekend, dat alle 10 jaren de oppervlakte der boschen aldaar vermindert met 6 per cent; en volgens deze re-

kening, zal Noord-Amerika binnen eene eeuw al zyne prachtige en eerbiedwaardige boschen verloren hebben.

— Uit Petersburg meldt men, dat dezer dagen te Kroonstadt te water is gelopen een gepantserd fregat, de Sebastopol, gebouwd naar het stelsel van den Engelschen Warrior en den Franschen Gloire, maar op grootere schaal. Ter hoogte van de waterlyn heeft het fregat eene lengte van 300 by eene breedte van 25 voet 3 duim. Geheel uitgerast, heeft het fregat een diepgang van 28 voet aan den achtersteven en 24 voet aan den voorsteven. Het zal worden gewapend met stalen geschut van het zwaarste kaliber.

— Den 3 Sept. is te Goyan een der drie aldaar voor rekening van het Turksche gouvernement gebouwd wordende gepantserde oorlogschepen te water gelaten; het is genoemd Osman Ghazy en heeft de lengte van 300, breedte van 56 en diepgang van 24 vt. 9 d.; de andere schepen heeten Abdul Aziz en Orkhan.

— Men berigt uit Hamburg, dat op 14 myl afstand van die stad aan de Bille eene verbaazende massa pottelbakkers-klei is ontdekt, welke byzonder geschikt is om aardewerk van de soort als het zoo bekende wedgwood-porselein te vervaardigen. Het plan bestaat om aan de Bille eene porseleinfabriek op te rigten.

— Den 6 Sept. is Mw. Margaret Douglas, eene 43 jarige vrouw, moeder van zeven kinderen en echtgenoot van een kreupelen pantomimist, voor de politie-regtbank van Marlboroughstreet verschenen, om des presidents raad in te roepen. Zy had, gelyk bekend is, eene overeenkomst getroffen met den directeur van het Alhambra paleis, om 1000 mylen binnen dat gebouw af te loopen in 1000 achtereenvolgende uren. Nadat zy nu tot den 6 gedurende vyf weken dag en nacht had gewandeld en 824 mylen afgelegd, was de neef van den directeur plotseling by haar gekomen om te zeggen, dat zy haren rondloop had te staken, terwijl hy tevens de voor haar ingerigte loopbaan begon op te breken. Hierdoor was haar groot geldelyk verlies veroorzaakt en bovendien hare renommée als hardlooperster benadeeld. De president gaf haar den raad, om een regtsgeleerde te consulteren, ten einde te onderzoeken of de tusschen partijen getroffen overeenkomst was geschonden.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 14 October 1864.

BY Gouvernements beschikking van den 20 Augustus j. N°. 550, is aan Pierre, zoon van Dominga Causilia Pardo vergund om den familienaam van *Maduro* te voeren.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 14 October 1864.

BY Gouvernements beschikking van den 12 dezer N°. 659, is aan *Leurens Anthony Borgh* vergund om den familienaam van *Jesurun* in stede van dien van *Borgh* te voeren.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 14 October 1864.

NAMENS het Bestuur dezer kolonie wordt hierby bekend gemaakt, dat eene Commissie uit den Kolonialen Raad op Woensdag den 26 dezer maand, des namiddags te één ure, in de Oostelyke zaal van het Raadhuis, zitting zal nemen, tot het aanhooren der bezwaren tegen de rekeningen van het Een per cent patentregt over het 2e. kwartaal 1864, ten einde daarover te beslissen.

Den belanghebbenden wordt intusschen de gelegenheid verschaft, om van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, ter Administratie van Financien inzage te nemen van hunnen aanslag in bovengemelde belasting.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

PUBLIEKE VERKOOPING op Dinsdag, den 25 October, des voormiddags te 11 ure, in het lokaal der Spaarbank, van de panden, belezend onder N°. 8953 D tot en met N°. 1712 E, van primo January tot en met ultimo Juny 1863, waarop de vervallen interest niet voor dien dag is aangezuiverd.

De eigenaars der panden worden derhalve aangemaand om alsnoog voor dien tyd den daarop verschuldigten interest te komen voldoen en aldus den verkoop er van te voorkomen.

Curaçao den 30 September 1864.
De Voorzitter der Spaar- en Beleenbank,
H. EVERISZ.

WORDT gevraagd eene geschikte Keukenmeid of eene dienstbode, die zich tot Keukenmeid wil laten opleiden. Hoofdvereischten zijn: eerlykheid, zacht humeur en zindelykheid. Te adresseren by Mevrouw DE ROUVILLE, Otrabanda.

Curaçao den 6 October 1864.

TE KOOP

by A. Myerston,

BESTE KWALITEIT SPAN: BURG: PORTWINE en SHERRYWINE in dame-jeanen van 1 gallon.

Curaçao den 7 October 1864.

TE KOOP

by C. M. de Haseth,

EERSTE KWALITEIT BLAAUWE DAKPANNEN. Te bevragen op Scharlo, Huis No. 4.

Curaçao den 7 October 1864.

DE ondergeteekenden maken by deze het publiek bekend, dat zy met het laatst aangekomen stoomschip uit Europa onderscheidene soorten Engelsche, Fransche en Duitsche koopmanschappen, allen naar den laatsten smaak, ontvangen hebben, welke zy tegen zeer billyke pryzen te koop aanbieden.

Curaçao den 14 October 1864.

BRANDAO HERMANOS.

NOTICE.

THE undersigned Agent of Lloyd's do hereby recommend to the Merchants of this place, whose goods are insured at said office, to attend strictly to the formalities which ought to be observed, when their goods are landed here and are supposed to be damaged on board.

Care should be taken that such packages, should remain unopened, untill inspected by the surveyors within 48 hours after the landing of such goods.

Curaçao 13th October 1864.

J. E. VAN DER MEULEN.

AVISO.

EL que suscribe, avisa á los deudores de la extinguida razon de

JOSE GOMES CASSERES & Co.

que desde el 1° de Setiembre corriente se ha hecho cargo de la liquidacion de los negocios de dicha casa, que antes ha estado al cargo del Sr. B. DE SOLA Jr., y les suplica ocurran á saldar sus cuentas sin mas dilacion.

A las personas que pudieren tener algun reclamo contra dicha razon social, suplica igualmente presentar sus cuentas á la mayor brevedad.

Curaçao 16 Setiembre 1864.

JOSE GOMES CASSERES.

Holloway's Pillen en Zalf.

Wellustig leven. Verkwistende gewoonten. Dat hy, die te veel aan zyne lusten toegeeft, op zyne hoede zy voor de toekomstige pynen, die hy zich zelve bereidt. Misselykheid, hoesten des morgens, hoofdpijn en galachtigheid, dit alles moet hem waarschuwen, dat zyn geheele gestel in een slechten staat verkeert en dat er spoedig hulp noodig is. Voor dit geval bestaat er geen middel, dat in zyne goede uitwerking kan vergeleken worden met de pillen van Holloway, dezelve werken direct op de maag, den lever en de darmen; zy regelen de functiën van ieder dezer organen en verzekeren de geestkracht en de gezondheid. Zy komen wonderlyk goed overeen met alle gestellen. Holloway's geneesmiddelen kunnen genomen worden met het vast vertrouwen, dat zy eene goede uitkomst zullen opleveren voor oud en jong, zwakken en sterken en onder iedere lichtstreek.

De PILEN worden verkocht in doosjes van 4 dozyn a f 1.—; van 12 dozyn a f 3.—; van 24 dozyn a f 4.50; van 64 dozyn a f 9.—; van 132 dozyn a f 18.—; van 208 doz. a f 27.—

De ZALF wordt verkocht in potjes van 1 once a f 1.—; van 3 oncen a f 3.—; van 6 oncen a f 4.50; van 16 oncen a f 10.—; van 33 oncen a f 18.—; van 52 oncen a f 27.—

Te bekomen by D. A. JESURUN & Co. en R. VILARO, en by R. RAVEN wz. aan de Overzyde.

Gedrukt ter Drukkery van
A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz.